

Lidí, kteří nebudou soběstační, přibude

V Česku by měla vzniknout nová páteřní síť zařízení, která by seniorům nabízela nejen zdravotní, ale také sociální služby. A to přímo v pohodlí jejich domovů, domnívá se **Martin Potůček**, vedoucí Centra pro sociální a ekonomické strategie (CESES) Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

VERONIKA RODRIGUEZ

LN Čeští lékaři stále častěji předepisují svým pacientům takzvanou domácí zdravotní péči. Proč?

Je to obecný trend všude – neje-

nom u nás, ale také v zahraničí. Prvním důvodem je to, že nám rychle stárne populace a stále více seniorů potřebuje domácí ošetřování. Druhým důvodem je rozvoj moderní medicíny. Využíváme toho, jak se zkracuje doba pobytu v nemocnici. To samozřejmě přispívá k úsporám nákladů – lidé jsou propuštěni do domácího léčení, kde si sami platí za vodu, za energie i za nájem. Všechny propracované zdravotnické systémy se proto pochopitelně snaží držet pacienta v nemocnici co nejkratší dobu a vystrkovat tykadla terénní péče do jeho příbytku. Podobným směrem bychom se samozřejmě měli ubírat také u nás.

LN Jak by to mělo podle vás vypadat?

Těch možností je samozřejmě mnoho. Třeba v minulosti jsme to měli vyřešeno tak, že měli terénní

péči o pacienty na starosti tehdejší obvodní lékaři. Bylo naprosto běžné, že dojížděli za pacienty přímo do jejich domovů. Fungovalo to tak zejména na vesnici, ale dělo se to i ve městech. Později se to ale nějak vytratilo a na pacienty v domácím léčení se úplně zapomnělo, což je škoda. Měla by se vytvořit zbrusu nová strategie. V ideálním případě by měla vzniknout nová páteřní síť takových zařízení.

LN Když říkáte nová páteřní síť zařízení, měl by ji garantovat stát, případně ji vytvořit jednotlivé kraje?

To je jedna z možností. Ke všem nemocnicím, které tvoří takzvanou páteřní síť, by se mohla například přilepit specializovaná sekce, která by se starala o pacienty ležící doma. Nemocnice by k nim vysílala vyškolené ošetřovatele. Další

možností je ale nechat tady vzniknout úplně novou síť zdravotnických zařízení, která by se zaměřila jenom na domácí zdravotnickou péči. Tato síť by pak samozřejmě mohla být veřejná.

Vidím ale velké možnosti i pro soukromý sektor. Přitom nejenom že by se pomohlo nemocným, zvláště seniorům, současně by se vytvořila nová pracovní místa rovnoměrně rozmístěná po celé republice.

LN Zmínil jste seniory. Měla by zařízení zařazená do páteřní sítě poskytovat opravdu jen zdravotní péči, nebo by mohla nabízet také sociální služby nemohoucím seniorům?

To je další věc ke zvážení. Hranice mezi oběma oblastmi, tedy zdravotní a sociální péčí, je v tomto případě velice tenká. Takže je možné

uvažovat o systému, kde by na sebe jednotlivé oblasti navazovaly. V uplynulých letech tady bylo zformulováno dokonce několik nápadů, mnohdy i docela dobrých, ale nikdy to bohužel nebylo dotaženo do nějaké konečné podoby.

Potřeba bude samozřejmě obou služeb. S tím, jak populace stárne, přibývá jednočlenných seniorských domácností, protože ženy se obecně dožívají vyššího věku než muži a v určitém věku přestávají být soběstačné.

Muselo by se jen vyřešit, jak bude každá z těchto dvou služeb financovaná. Jednu by hradily zdravotní pojišťovny, na tu druhou by si lidé připláceli ze svých příspěvků na péči, které fungují už dnes.

LN Kolika lidí se vůbec bude tento problém týkat? Jaké jsou demografické prognózy?

Podle posledních studií Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy tady bude v roce 2050 až třetina populace seniorská, tedy ve věku nad pětadesát let. Kolem půl milionu lidí bude navíc starších pětáosmdesáti let. Otázkou ovšem je, kolik z nich bude mít také zdravotní potíže, a bude tedy zdravotní domácí péči potřebovat.

Ve Skandinávii se totiž daří dosáhnout toho, že se lidé sice dožívají vyššího věku, ale relativně ve zdraví. U nás to sice zatím neplatí, my začínáme být poměrně brzy nemocní, ale to se může postupem času změnit.

Bude záležet na tom, jak upravíme svůj životní styl – nakolik se budeme pohybovat a zdravě stravovat. Průzkumy prozrazují, že důležité jsou pro zdravotní stav populace také psychické a kulturní faktory.